

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Dragan Đorđević, Vlado Mareš, Tamara Skrozza, Vida Petrović Škero, Jelena Petković, Nadežda Budimović i Filip Švarn, na sednici održanoj 28.7.2022. godine, većinom glasova donosi

ODLUKU

Tekstovima „BRUTALNO SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE U NOVOM SADU! Deda i tata pokazivali svom detetu 'dizalicu' i 'rampu': Bockali je po stomaku!“ i „DEDA I TATA ME DIRAJU PO GU*I' Sonja primetila kod svoje ćerke (3) neobično ponašanje i saznala kako su je najbliži monstrozno zlostavljali“, objavljenim 12. i 21. juna 2022.godine, portal „Alo.rs“

1.prekršio je tačke 4 i 5 Odeljka I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara Srbije po kojoj je novinar dužan da, kad je neophodno, konsultuje što više izvora i da im omogući da iznesu svoj stav, kao i tačku po kojoj je sa novinarstvom nespojivo objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta i glasina,

2.prekršio je tačke 3 i 5 Odeljka IV (Odgovornost novinara), po kojima je novinar dužan da poštuje pravilo pretpostavke nevinosti i ne sme nikada da proglasi krivim pre izricanja sudske presude, kao i da štiti prava i dostojanstvo dece, žrtava zločina, osoba sa hendikepom i drugih ugroženih grupa,

3.prekršio je tačke 1 i 2 Odeljka V (Novinarska pažnja) o obavezi novinara da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom i da ne sme slepo da veruje izvoru informacija, odnosno da mora da vodi računa o tome da izvori informacija često slede svoje interese ili interese društvenih grupa kojima pripadaju i prilagođavaju svoje iskaze tim interesima,

4.prekršio je i tačku 1 Odeljka VII (Poštovanje privatnosti) o obavezi novinara da poštuje privatnost, dostojanstvo i integritet ljudi o kojima piše.

Nalaže se portalu „Alo.rs“ da ovu odluku objavi u roku od pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Žalbu su podneli advokati dede, koga advokatica i majka trogodišnje devojčice optužuju za zlostavljanje deteta. U žalbi je, između ostalog, navedeno da detaljno izveštavanje o zlostavljanju nije u interesu javnosti, već izdavača, koji senzacionalističkim izveštavanjem nastoji da ostvari veći profit, a na štetu maloletne devojčice, kao i osoba koje su optužene za zlostavljanje. Ukazuje se i da novinari nisu vodili računa o težini pogrešnih pretpostavki u izveštavanju, posebno s obzirom na to da je Tužilaštvo odbacilo krivičnu prijavu, a majka povukla tužbu. U drugom tekstu su objavljene fotografije majke, njeno ime i prvo slovo prezimena, čime su i dete i navodni zlostavljači učinjeni prepoznatljivim. U žalbi se isitče da u tekstovima nema druge strane, već se saopštava samo verzija advokata i majke, koje su se u medijima pojavile nakon što je Tužilaštvo odbacilo krivičnu prijavu, jer su htele da tako izvrše pritisak na Više tužilaštvo koje treba da donese odluku po prigovoru.

U odgovoru na žalbu Nina Aralica, direktorka svih digitalnih izdanja, navela je da su iskazi majke i advokata preneti bez ikakvih senzacionalističkih intervencija. Izneti detalji su, kako je istakla, u interesu javnosti, inače ih majka ne bi ni iznosila, jer niko o žrtvi ne vodi više računa nego roditelji. Po njenom mišljenju, tekstovima nije naneta nikakva šteta ni devojčici ni podnosiocima žalbe, jer njihov identitet nije otkriven, a da drugu stranu nemaju, jer se nisu javljali na brojeve koji su novinarima bili dostupni.

Članovi Komisije za žalbe su ocenili da je o slučaju izveštavano potuno senzacionalistički, uz iznošenje šokantnih, a neproverenih, detalja o navodnom zločinu, koje nije u javnom interesu. Seksualno zlostavljanje trogodišnjeg deteta je nesumnjivo ne samo važna, nego i veoma teška tema i novinari bi morali da joj pristupe sa mnogo više pažnje i odgovornosti. Potpuno je neprihvatljivo prenositi optužbe koje iznosi jedan roditelj protiv drugog, bez ikakve ograde i pokušaja da se makar proveri da li se vodi bilo kakav sudski postupak i u kojoj je fazi. Time su prekršene tačke 4 i 5 poglavlja I, jer je tekst zasnovan isključivo na iskazu majke i njene advokatice, koje iznose veoma ozbiljne optužbe, za koje novinar ne traži i ne nudi nikakve dokaze, niti iskaze druge strane. Na ovaj način je prekršena i odredba Kodeksa koja propisuje obavezu poštovanja pretpostavke nevinosti.

Tvrdnju da je verno preneto sve što je majka rekla, te da ona najbolje zna šta je u interesu njenog deteta ukazuje na slepo verovanje izvoru informacija, koje Kodeks novinara zabranjuje, jer izvor može slediti svoje interese, koji i u slučaju majke, ne moraju biti interesi deteta. Komisija, inače, ocenjuje da odgovor redakcije portala, govori o nepoznavanju i nerazumevanju principa profesionalne etike, zbog čega veruje da je novinarima potrebna dodatna edukacija. Uprkos tome, smatra pohvalnim što je redakcija portala „Alo.rs“ odgovorila na žalbu i upoznala članove Komisije sa kriterijumima kojima se rukovodila prilikom obrade teme.

Objavljivanjem fotografije majke i njenog imena, po mišljenju Komisije za žalbe, praktično je otkriven identitet i svih ostalih aktera, navodnih počinilaca, ali i trogodišnjeg deteta. Time je prekršena tačka 1 poglavlja VII, koja obavezuje novinare na poštovanje privatnosti ljudi o kojima se piše, ali i tačka 5 poglavlja IV, koja posebno štiti prava i dostojanstvo dece i žrtava zločina.

Za ovu odluku je glasalo osam članova Komisije, dok je jedan ostao uzdržan, ocenjujući da Komisija nema načina da utvrdi šta se dogodilo, ni kome se može verovati, te da mu sve ovo liči na „advokatsku igru“ u kojoj oni pokazuju ko je veštiji i bolji.

Beograd, 28.7.2022.

Predsedavajuća

Jelka Jovanović